

Af hensyn til straffens præventive virkning og den almindelige prisudvikling i samfundet bør nedsættelse dog ikke ske til beløb under 300 kr.

Den foreslåede ordning vil medføre, at en bøde på 500 kr. til en ung, der var 15 -17 år på gerningstidspunktet, nedsættes til 300 kr., mens bøder f.eks. på 1.000 kr. eller 1.500 kr. nedsættes til henholdsvis 500 kr. og 750 kr. Er der tale om store bøder, bør bøden ved en halvering fastsættes til beløb, der er delelige med 500 kr., jf. forslaget ovenfor under punkt 5.2. Er normalbøden således f.eks. 7.500 kr., som det er tilfældet ved en 3. gangsovertrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, 1. punktum, fastsættes bøden til en person mellem 15 og 18 år til 3.500 kr., således som det i øvrigt også sker i dag, jf. Rigsadvokaten Informerer, nr. 11/1999, punkt 1 (bilag 5, side 191).

Med hensyn til forslaget ovenfor om, at der ikke i øvrigt skal ske nedsættelse af bøden på grund af ringe betalingsevne, bemærkes, at hvis den sigtedes indkomstforhold i særlige tilfælde bør tillægges betydning, kan politiet i øvrigt tage hensyn hertil ved inddrivelsen af bøden i overensstemmelse med reglerne i Justitsministeriets cirkulære af 26. juni 1975 om behandlingen af sager om benådning og udsættelse med straf fuldbyrdelse m.v. Politiet kan således eksempelvis give henstand med betalingen af en bøde eller tillade afdragsvis betaling.

Det fremgår af cirkulæret, at eftergivelse eller nedsættelse i almindelighed bør finde sted, såfremt politiet finder det åbenbart, at beløbet ikke kan inddrives, jf. straffelovens § 52, stk. 3, og den pågældendes livsforhold er af en sådan karakter, at der kan påregnes, at han uden egen skyld vil være ude af stand til inden en rimelig tid helt eller delvis at betale beløbet. Eftergivelse eller nedsættelse bør dog ikke ske i sager, hvor hensynet til retshåndhævelsens effektivitet taler herimod, f.eks. i tilfælde, hvor den pågældende gentagne gange har gjort sig skyldig i overtrædelser af samme karakter, samt ved overtrædelse af færdselslovens bestemmelser om spirituskørsel.

Det bemærkes, at der ved lov nr. 369 af 18. maj 1994 er givet politiet adgang til indeholdelse i løn m.v. for bøder, konfiskation og sagsomkostninger, og at baggrunden herfor ifølge lovforslagets bemærkninger blandt andet var, at en effektiviseret inddrivelse af bødekravene vil kunne medføre en nedgang i de tilfælde, hvor ubetalte bøder afsnes efter straffelovens regler.

Der er på denne baggrund ikke grundlag for at antage, at en ændring af den bestående praksis om nedsættelse af bøder til personer med dårlig betalingsevne vil føre til øget anvendelse af forvandlingsstraf.

Den foreslåede ændring omfatter ikke promillekørsel med en promille på over 0,8, spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden i 1. gangs tilfælde, hvor der allerede tages hensyn til den sigtedes betalingsevne, idet der udmåles en bøde svarende til en måneds nettoløn. Forslaget tilsigter heller ikke at omfatte den gældende praksis, hvorefter bøden for mindrebedmedlede for promillekørsel med en promille mellem 0,51 og 0,80 (»lavpromillekørsel«) nedsættes fra 4.000 kr. til 2.000 kr., idet en sådan nedsættelse fortsat må anses for velbegrundet under hensyn til bøddestørrelsen i sager om spiritus- og promillekørsel ved en promille på 0,80 og derved, hvor minimumsbøden som udgangspunkt er 2.000 kr.

5.4. Kumulation

5.4.1. Det generelle udgangspunkt

Ved fastsættelsen af straffen i tilfælde, hvor en person har begået flere strafbare forhold, kan forskellige retningslinjer tænkes fulgt.

Man kan foretage en isoleret bedømmelse af hver enkelt lovovertrædelse og lægge de forskyldte straffe sammen (absolut kumulation). Man kan lade flerheden af lovovertrædelser betvirke mere eller mindre skønsmæssige skærper af straffen for det groveste forhold (modereret kumulation). Man kan endelig lade straf for et eller flere forhold absorbere straffen for et eller flere andre forhold. En del af den pådømte kriminalitet har da været »gratis«.

I praksis vil straffastsættelsen ofte føre til en modereret kumulation. Det sker f.eks., hvor retten tager sit udgangspunkt i normalstraffen for den groveste forbrydelse, og forhøjer den under hensyntagen til samtidig pådømte mindre forbrydelser. Dette fører i forhold til absolut kumulation til en vis rabat i strafudmålingen.

5.4.2. Generelle overvejelser

Som anført i afsnit 3.2. fremgår det af bødekatologet, at det i overensstemmelse med dommen i U 1976.104 H må afgøres efter en konkret vurdering, om en samlet bødestraf for flere overtrædelser, jf. straffelovens § 88, bør fastsættes ved